

INTERNATIONAL
LAW UNIT

Komentar Isu-Isu

ANTARABANGSA

PERSPEKTIF MALAYSIA

EDISI KEDUA

Penyunting:

MOHD HAZMI BIN MOHD RUSLI
AMALINA BINTI AHMAD TAJUDIN
DHIANA PUSPITAWATI

Komentari Isu-isu

ANTARABANGSA:

PERSPEKTIF MALAYSIA

EDISI KEDUA

CETAKAN PERTAMA 2019

© Hak Cipta International Law Unit (ILU)

Hak cipta terpelihara, tiada mana-mana bahagian daripada buku ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar kepada apa-apa bentuk dengan sebarang cara sekalipun tanpa izin bertulis daripada penerbit.

ISBN: 978-967-5852-43-5

Terbitan:

International Law Unit (ILU),

Fakulti Syariah dan Undang-Undang,

Universiti Sains Islam Malaysia,

71800 Nilai, N. Sembilan.

Tel: 06-7988521, 012-2837084, 012-2489248, faks: 06-7988530

Emel: hazmirusli@usim.edu.my

Rekabentuk Grafik oleh:

Eminaza Venture

325, Jalan Cheras, Batu 10

43200 Cheras, Selangor

Tel: 013-6444764

Emel: hilminaza@gmail.com

Dicetak oleh:

Pixel Brain Sdn Bhd (774794-A)

23-2, Jalan 9/23E, Taman Danau Kota

53200 Setapak, Kuala Lumpur

Tel: 03-41499497, faks: 03-41439498

pixelcreative@yahoo.com

PRAKATA

Unit Undang-undang Antarabangsa (ILU) adalah unit yang ditubuhkan di bawah Fakulti Syariah dan Undang-undang (FSU), Universiti Sains Islam Malaysia (USIM) dengan visi untuk memupuk minat pengajian undang-undang antarabangsa bukan sahaja dalam fakulti tetapi juga dikalangan masyarakat Malaysia. ILU telah menghimpunkan **sebelas (11)** artikel-artikel pendek untuk dimasukkan ke dalam penerbitan berjudul 'Komentari Isu-Isu Antarabangsa: Perspektif Malaysia'.

Komentari-komentari ini pernah diterbitkan dalam akhbar-akhbar utama tempatan hasil nukilan ahli-ahli akademik dari USIM, Universiti Teknologi MARA, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia, Universiti Malaysia Terengganu dan Kolej Universiti Tunku Abdul Rahman. Penerbitan kali ini juga menampilkan editor jemputan, Prof. Madya Dr. Dhiana Puspitawati, pakar undang-undang antarabangsa dari Fakulti Undang-undang, Universiti Brawijaya, Malang, Indonesia.

Berikut adalah penyumbang nukilan edisi kali ini:

- (a) Prof. Dato' Dr. Rahmat Mohamad, Fakulti Undang-undang, Universiti Teknologi MARA;
- (b) Prof. Dr. Wan Izatul Asma Wan Talaat, Institut Oseanografi dan Sekitaran, Universiti Malaysia Terengganu;
- (c) Prof. Madya Dr. Maizatun Mustafa, Kuliyyah Undang-Undang Ahmad Ibrahim, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia;
- (d) Prof. Madya Dr. Mohd Hazmi Mohd Rusli, FSU, USIM;
- (e) Dr. Amalina Ahmad Tajudin, FSU, USIM;
- (f) Dr. Fareed Mohd Hassan, FSU, USIM;
- (g) Dr. Nisar Mohammad Ahmad, FSU, USIM;
- (h) Hisham Hanapi, Fakulti Perakaunan, Kewangan dan Perniagaan, Kolej Universiti Tunku Abdul Rahman.

Sebagai salah sebuah negara yang mendukung aspirasi globalisasi dan diiktiraf antara yang paling berdaya saing di dunia, undang-undang antarabangsa adalah penting dalam memacu Malaysia menuju negara maju. Beberapa isu telah menjadikan Malaysia tumpuan dunia – dari pertelingkahan wilayah ke isu pencemaran alam sekitar sehinggalah hak asasi manusia. Penerbitan ini bertujuan untuk memberikan sudut pandang ringkas mengenai isu-isu undang-undang antarabangsa yang secara langsung memberi impak kepada Malaysia dan rantau ASEAN secara khasnya dan dunia secara umumnya.

SENARAI KANDUNGAN

SEMPADAN MARITIM MALAYSIA-SINGAPURA: IBARAT RUMAH TIDAK BERPAGAR <i>Mohd Hazmi Mohd Rusli</i>	3
JALAN PENARIKAN : 'LEBUHRAYA' TANAH MELAYU YANG ULUNG <i>Mohd Hazmi Mohd Rusli</i>	7
ICERD BOLEH KIKIS HAK ISTIMEWA MELAYU <i>Mohd Hazmi Mohd Rusli</i>	10
STATUT ROM GUGAT KUASA AGONG <i>Fareed Mohd Hassan</i>	13
STATUT ROM: LANGKAH SETERUSNYA <i>Fareed Mohd Hassan & Hisham Hanapi</i>	16
TIADA TOLERANSI PENJENAYAH ALAM SEKITAR <i>Maizatun Mustafa</i>	20
MALAYSIA KEKAL KOMITED TANGANI ISU IKLIM DUNIA <i>Maizatun Mustafa</i>	22
KEGANASAN TIADA KAITAN AGAMA, TAPI KERANA KEBENCIAN YANG TAK DIKAWAL <i>Nisar Mohammad Ahmad</i>	25
KEPENTINGAN TADBIR URUS LAUTAN YANG CEKAP DI DALAM MENCAPAI ASPIRASI MALAYSIA NEGARA MARITIM <i>Wan Izatul Asma Wan Talaat</i>	27
5 FAKTA ASAS TENTANG PENGIKATAN PERJANJIAN KOMPREHENSIF DAN PROGRESIF BAGI PERKONGSIAN TRANS-PASIFIK (CPTPP) <i>Amalina Ahmad Tajudin</i>	31
TERUSAN KRA: APA NASIB SELAT MELAKA <i>Mohd Hazmi Mohd Rusli & Rahmat Mohamad</i>	34

TIADA TOLERANSI PENJENAYAH ALAM SEKITAR

MAIZATUN MUSTAFA

Gempar kini kejadian pembuangan sisa kimia secara haram di Sungai Kim Kim di Pasir Gudang, Johor yang menyebabkan ratusan pelajar serta guru dari beberapa sekolah, terpaksa menerima rawatan kerana terhidu gas toksik.

Kejadian ini tentu mencemaskan dan mengundang kegusaran serta kemarahan ramai pihak, apatah lagi membabitkan kesihatan awam, terutama kanak-kanak yang mungkin berdepan risiko jangka panjang yang serius.

Susulan kejadian ini, beberapa persoalan ditimbulkan, terutama berkaitan penguatkuasaan pelupusan sisa toksik dan tindakan yang boleh diambil ke atas pihak terbabit. Malaysia sebenarnya sudah lama mempunyai undang-undang itu.

Berbanding sisa pepejal atau cecair lain, sisa toksik yang dikenali di Malaysia sebagai buangan terjadual, memerlukan cara pelupusan khusus kerana ciri-cirinya yang berbahaya, berpotensi memberi kesan negatif kepada orang awam dan alam sekitar.

Pada masa ini, Peraturan-Peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Buangan Terjadual) 2005 menyenarai 77 jenis buangan, sama ada dalam bentuk cecair, pepejal atau enap cemar yang mengandungi bahan kimia, logam berat, radiasi, patogen berbahaya atau toksik lain.

Peraturan ini mengguna pakai konsep 'buaiian ke kubur' (iaitu daripada pengeluar hingga pelupusan akhir) untuk menjejaki sisa berkenaan dan menetapkan sisa toksik hanya boleh dilupuskan di premis dilesenkan dan perlu melalui proses terperinci.

Elak kos antara punca utama

Pada 2017, di Malaysia dianggarkan dua juta tan sisa toksik terhasil daripada perkembangan sektor industri, terutama industri kimia. Isunya mengapa sisa toksik dilupuskan secara haram? Beberapa faktor dikenal pasti dengan satu daripadanya ialah kos.

Demi mengelak membayar fi atau caj pelupusan, lesen atau levi sisa, ada pengeluar tergamak menghapuskan sisa toksik dengan membuangnya di tempat terbuka, tanpa mengambil kira kesan serius terhadap masyarakat dan persekitaran.

Dari segi perundangan, beberapa tindakan dapat ambil terhadap pihak terbabit. Melalui undang-undang alam sekitar, tindakan boleh dikenakan bukan sahaja terhadap pelaku, malah pengarah syarikat yang tidak mencegah pekerjaanya daripada melakukan perbuatan itu.

Undang-undang menetapkan denda maksimum RM500,000 atau penjara sehingga lima tahun atau kedua-duanya jika didapati bersalah.

Selain itu, pihak berkuasa boleh menyita dan melucut hak kenderaan digunakan dalam pelupusan buangan serta menuntut kos perbelanjaan bagi menghapuskan pencemaran itu.

Bagi pihak mangsa pula, tuntutan ganti rugi sivil boleh dilakukan terhadap pihak berkenaan jika mangsa dapat membuktikan bahawa kesakitan dialami berpunca dari sisa toksik berkenaan.

Sebenarnya, kejadian di Johor ini jelas menunjukkan pembuangan sisa toksik menyebabkan pihak berwajib dan mangsa terpaksa menanggung kos tinggi dari segi kesihatan, baik pulih ekosistem serta perbelanjaan ekonomi berkaitan.

Patuhi protokol pelupusan

Apabila kemudaratan terjadi, ia susah untuk dibaik pulih. Kejadian ini juga menunjukkan bahawa undang-undang sedia ada belum mampu membendung pelupusan sisa toksik secara lebih efektif.

Ada juga kelemahan dalam mengenal pasti keseriusan ancaman pencemaran terhadap kesihatan dan nyawa orang awam. Oleh yang demikian, prosedur operasi standard (SOP) perlu dipertingkatkan bagi membantu memaksimumkan kecekapan operasi dan sebagai langkah pencegahan segera.

Dari sudut penguatkuasaan, penting bagi agensi berkaitan memastikan ia dijalankan secara tegas serta mematuhi protokol piawaian ditetapkan.

Penguat kuasa perlu menggunakan pendekatan toleransi sifar, termasuk rampasan keuntungan daripada aktiviti haram demi menghapuskan insentif kewangan yang berkaitan aktiviti sisa haram.

Selain itu, perisikan dan teknik penyiasatan lain seperti forensik alam sekitar wajar digunakan bagi mengenal pasti semua pihak terbabit dalam kegiatan sisa haram dan mempertanggungjawabkan pihak yang melakukan kesalahan sepanjang rangkaian sisa, daripada pengeluaran dan pengangkutan hinggalah kepada pelupus.

Mungkin kaedah paling berkesan adalah menghapuskan pengeluaran sisa toksik melalui pembangunan teknologi alternatif agar dapat mengurangkan kesannya kepada kesihatan manusia dan alam sekitar secara jangka panjang.

Artikel ini pernah diterbitkan oleh Berita Harian pada 15 Mac 2019 dan boleh diakses di pautan <http://www.bhplus.com.my/kolumnis/2019/03/541212/tiada-toleransi-penjenayah-alam-sekitar>